

V Bruseli 4. decembra 2025
(OR. en)

16330/25

COMPET 1294	POLCOM 369
IND 577	FDI 59
MI 1010	ENV 1333
RELEX 1625	ENER 649
WTO 123	DUAL USE 59
COMER 183	TELECOM 458
CYBER 365	MAP 155
RECH 544	RC 56
PROCIV 177	

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	3. decembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 945 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV [...]

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 945 final.

Príloha: COM(2025) 945 final

V Bruseli 3. 12. 2025
COM(2025) 945 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

[...]

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Akčný plán RESourceEU

Urýchlenie vykonávania našej stratégie v oblasti kritických surovín s cieľom prispôsobiť sa novej realite

ÚVOD

História ukázala, že s dostatočnými ambíciami a so správnymi nástrojmi je EÚ schopná znížiť aj hlboko zakorenené závislosti. Preukázalo sa to pri projekte *REPowerEU*¹, ktorý zmenil naše energetické prostredie vrátane postupného ukončenia dovozu ruského plynu. Komisia dnes prijíma Akčný plán RESourceEU, v rámci ktorého sa uplatňuje podobná logika znižovania rizika a diverzifikácie na kritické suroviny. Akčným plánom RESourceEU sa mobilizuje široké spektrum politických nástrojov, ako aj súkromných a verejných aktérov, pričom cieľom je aby EÚ spoločne urýchlila vykonávanie svojej stratégie v oblasti kritických surovín, znížila svoju kritickú závislosť a posilnila svoju hospodársku bezpečnosť.

V roku 2024 už EÚ navrhla ambiciózne opatrenia v akte o kritických surovinách². V tomto akte sa stanovujú jasné ciele pre bezpečnosť dodávok EÚ: do roku 2030 by EÚ mala mať kapacitu na ťažbu 10 %, spracovanie 40 % a recykláciu 25 % strategických surovín, ktoré spotrebúva³. Zároveň by mala diverzifikovať svoje dodávky tak, aby jej závislosť od jednej krajiny nepresiahla 65 % dopytu. Smer je jasný, je však nutné, aby sme dosiahnutie cieľa urýchlili.

Kritické suroviny majú zásadný význam pre konkurencieschopnosť EÚ, čistú energiu a digitálnu transformáciu, ako aj pre jej potreby obrany a letectva a potravinovú bezpečnosť. V prípade väčšiny kritických surovín (vrátane 26, ktoré sú relevantné pre transformáciu energetiky) je však EÚ príliš závislá od dovozu z krajín mimo EÚ. Čína získala dominantné postavenie, pokiaľ ide o globálnu výrobnú kapacitu vo všetkých fázach hodnotového reťazca, od ťažby až po výrobu kovov alebo magnetov⁴. Jej súčasná silná

¹ https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/actions-and-measures-energy-prices/repowereu-3-years_en?prefLang=sk&etrans=sk.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020.

³ Strategické suroviny sú podskupinou kritických surovín vymedzených v akte o kritických surovinách a používaných v strategických technológiách pre digitálnu a zelenú transformáciu, ako aj pre obranný a letecký priemysel. Kritické a strategické suroviny sú uvedené v prílohách 1 a 2 k aktu o kritických surovinách.

⁴ Carrara, S., Baldassarre, B., Jakimów, M., Kuzov, T., Mc Govern, L. et al., *Deep dive on critical raw materials for wind turbines in the EU* (Hlboký pokles kritických surovín pre veterné turbíny v EÚ),

pozícia vytvára pre EÚ a ostatných partnerov závislosti, ktoré sa čoraz viac využívajú na geopolitické účely a mohli by významne ovplyvniť výrobu v EÚ. Kríza v dodávkach kritických surovín predstavuje pre EÚ veľmi reálnu a aktuálnu hrozbu.

Rastúci dopyt po kritických surovinách je príčinou geopolitického boja o prístup k zdrojom. Čína uplatňuje prístup založený na celom dodávateľskom reťazci, pričom využíva svoju silu na trhu s kritickými surovinami na postupné rozširovanie svojej dominancie v kľúčových nadväzných hodnotových reťazcoch (batérie, elektrické vozidlá alebo veterné turbíny). Využíva pri tom kombináciu politik a postupov netrhového hospodárstva, vrátane dotácií poskytovaných naprieč celým hodnotovým reťazcom, ktoré prispievajú k zvyšovaniu domácej výroby, vytvárajú nadmerné kapacity, vedú k používaniu predátorských postupov, pokiaľ ide o dodávky a tvorbu cien, nútenému transferu technológií a investovaniu do kontroly hodnotových reťazcov v tretích krajinách.

Okrem toho Čína za posledné tri roky prijala sériu opatrení na kontrolu vývozu, ktoré sa týkajú kritických surovín, ako sú grafit, gálium, volfrám, bizmut, germánium a vzácne zeminy, ale aj konečných výrobkov, ako sú batérie alebo zariadenia súvisiace so spracovaním prvkov vzácnych zemín. Obmedzenia z 9. októbra 2025 zahŕňali extrateritoriálne kontroly všetkých priemyselných alebo obranných výrobkov obsahujúcich určité kritické suroviny. Pozastavenie týchto obmedzení o rok predstavuje len dočasnú a čiastočnú úľavu. Na priemyselné subjekty v EÚ majú naďalej vplyv iné stále platné opatrenia, ktoré spôsobujú administratívne blokády a oneskorenia v preprave. Európski výrobcovia automobilov, strojov a zdravotníckych pomôcok sa ponáhľajú, aby si zabezpečili dodávky permanentných magnetov zo vzácnych zemín. Keďže na trhu je len málo alternatív, často musia čakať, nemajú prehľad o termíne schválenia licencií a musia poskytovať citlivé obchodné informácie.

Hrozí, že táto situácia povedie k zastaveniu výroby a nakoniec k zatvoreniu závodov a prepúšťaniu, pričom sa naruší hospodárska bezpečnosť EÚ, jej dlhodobá konkurencieschopnosť a ciele v oblasti transformácie. Kritická závislosť od určitých kritických surovín by okrem toho mohla obmedziť schopnosť EÚ dosiahnuť svoje ciele v oblasti obrannej pripravenosti do roku 2030 a vojensky podporovať Ukrajinu, čo predstavuje priame bezpečnostné riziko a narúša ciele stanovené v oznámení o európskej hospodárskej bezpečnosti⁵. Medzi hlavné ciele v oblasti hospodárskej bezpečnosti patrí aj zabezpečenie odolnosti týchto strategických dodávateľských reťazcov, ich ochrana pred vonkajšími zásahmi a predchádzanie rizikovým závislostiam. Opatrenia na riešenie svojej závislosti prijímajú aj ostatní globálni aktéri, napríklad Spojené štáty americké, ktoré vstupujú do projektov v oblasti kritických surovín na základe dohôd o odbere a podpisujú partnerstvá s partnerskými krajinami.

V EÚ je v súčasnosti potrebné využiť koherentný prístup „Tím Európa“ a prijať rásnejšie a rýchlejšie opatrenia, pretože trhové sily samy o sebe nedokážu zabezpečiť potrebnú diverzifikáciu. V dôsledku nerovnakých podmienok je výroba v EÚ často drahšia ako v iných regiónoch, napríklad v prípade permanentných magnetov môže byť výroba EÚ až trikrát drahšia. Dôvody sú rôzne, od cien energie až po prísnejšie regulačné prostredie. Okrem toho otvorenou manipuláciou s trhom zo strany etablovaných aktérov dochádza k cenovej nestabilite a oslabuje sa obchodné opodstatnenie európskych projektov v oblasti

Black, C. (redaktor), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2025, https://data.europa.eu/doi/10.2760/5665594_JRC141759.

⁵ COM/2025/977 final.

kritických surovín. To odrádza európske odberateľské odvetvia od uzatvárania dlhodobých kúpnych zmlúv s dodávateľmi z EÚ. EÚ musí riešiť ťažkosti, ktorým čelia noví účastníci trhu pri pôsobení na vysoko koncentrovanom trhu, najmä v prípadoch, keď iní aktéri uplatňujú netrhomé postupy a ich správanie je motivované geopolitickými alebo inými neehospodárskymi záujmami.

Komisia preto prijíma **Akčný plán RESourceEU** s cieľom urýchliť dosiahnutie cieľov aktu o kritických surovinách, zachovať a rozšíriť výrobu primárnych a sekundárnych kritických surovín v EÚ, posilniť odolnosť EÚ voči narušeniam dodávok a vytýčiť cestu k rýchlejšej diverzifikácii dodávateľských reťazcov kritických surovín. Akčným plánom RESourceEU ako takým sa dopĺňajú ďalšie opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti hospodárskej bezpečnosti Únie, ktoré sú súčasťou strategického prístupu uvedeného v oznámení o hospodárskej bezpečnosti, a prispieva sa ním k cieľom stanoveným v oznámení o dohode o čistom priemysle⁶.

Hoci sa akčným plánom môžu podporovať všetky kritické suroviny, bezprostredne sa zameriava na posilnenie hodnotových reťazcov pre permanentné magnety zo vzácnych zemín, suroviny na výrobu batérií a suroviny súvisiace s obranou vzhľadom na ich strategický rozmer pre konkurencieschopnosť Európy, ciele v oblasti transformácie a obrannej pripravenosti. Na tento účel sú v akčnom pláne stanovené opatrenia na urýchlenie zavádzania projektov v oblasti kritických surovín, ktoré sa môžu začať realizovať v roku 2029 a skôr. Keď sa tieto pripravené projekty začnú realizovať, môžu významne prispieť k zníženiu závislosti EÚ a stimulovať zvyšok hodnotového reťazca, čo pomôže vytvoriť základ pre konkurencieschopné odvetvie kritických surovín v Európe a úspešné dosiahnutie cieľov všetkých súčasných a budúcich strategických projektov v oblasti kritických surovín. Hlavným faktorom tohto úsilia bude obehovosť a hnacou silou podpora recyklačných projektov a regulačných stimulov na zhodnocovanie surovín.

1. ZABEZPEČENIE DODÁVOK PROSTREDNÍCTVOM EURÓPSKEHO CENTRA PRE KRITICKÉ SUROVINY

Problematika kritických surovín si v záujme dosiahnutia cieľov aktu o kritických surovinách a splnenia Akčného plánu RESourceEU vyžaduje strategický dohľad a dlhodobú európsku štruktúrnú reakciu.

Na základe skúseností japonskej Organizácie pre kovy a energetickú bezpečnosť (JOGMEC) Komisia v roku 2026 zriadi Európske centrum pre kritické suroviny (ďalej len „centrum“), ktorého úlohou bude pomáhať pri zabezpečovaní prístupu európskeho priemyslu ku kritickým surovinám. Centrum bude zabezpečovať systémové spravodajstvo o hodnotovom reťazci kritických surovín a o primárnych a sekundárnych trhoch, ktoré bude slúžiť ako základ pre prijímanie európskych a vnútroštátnych opatrení v oblasti investícií, vytvárania zásob a spoločného nákupu.

Centrum bude vďaka využívaniu týchto spravodajských informácií zohrávať rozhodujúcu úlohu pri riadení činností a financovania na úrovni EÚ aj na úrovni jednotlivých členských štátov v rámci dodávateľského reťazca kritických surovín v EÚ a najmä v strategických projektoch, pričom sa bude opierať o finančné nástroje prispôbované potrebám projektov, od pôžičiek a záruk až po vlastný kapitál, a to v spolupráci s verejnými a súkromnými finančnými inštitúciami a fondmi členských

⁶ COM/2025/85 final.

štátov v oblasti kritických surovín. Centrum bude pôsobiť ako správca portfólia a bude zahŕňať domáce aj globálne činnosti s cieľom vybudovať diverzifikovaný, udržateľný a bezpečný hodnotový reťazec primárnych a sekundárnych kritických surovín. Centrum bude takisto monitorovať projekty počas celého ich vývojového cyklu a realizácie, aby sa zabezpečilo, že sa rýchlo začnú uskutočňovať a že sa bude pokračovať v ich realizácii v EÚ a v dôveryhodných partnerských krajinách.

Centrum bude pôsobiť ako štít na podporu dlhodobej konkurencieschopnosti EÚ a odolnosti jednotného trhu tým, že v koordinácii s priemyselnými subjektmi EÚ a členskými štátmi uľahčí vytváranie strategických zásob primárnych a sekundárnych kritických surovín. Centrum bude mať potrebný mandát na vykonávanie operácií spoločného nákupu a zosúladovanie dopytu a ponuky s cieľom zabezpečiť životaschopnosť projektov a vytvoriť zásoby. Centrum bude takisto uprednostňovať nákup kritických surovín dôležitých pre strategické odvetvia Únie, ako je letecký a obranný priemysel, a zároveň zabezpečí súdržnosť a komplementárnosť s úsilím členských štátov a priemyslu v oblasti vytvárania zásob.

Centrum začne svoju činnosť v roku 2026 a bude vychádzať z mechanizmov aktu o kritických surovinách a Akčného plánu RESourceEU. Komisia do 2. štvrťroka 2026 navrhne aj legislatívne nástroje, ktoré jej poskytnú potrebnú podporu na vykonávanie všetkých plánovaných činností v druhej fáze.

2. PODPORA A URÝCHLENIE PRIORITNÝCH PROJEKTOV

Identifikácia a podpora príslušných projektov je základnou podmienkou pre vznik európskeho dodávateľského reťazca kritických surovín a pre zabezpečenie diverzifikácie zdrojov dodávok v EÚ. Komisia už schválila 60 strategických projektov v rámci aktu o kritických surovinách vrátane 13 projektov v tretích krajinách⁷. Spomedzi týchto strategických projektov a iných projektov v oblasti kritických surovín majú niektoré kapacitu na to, aby sa realizovali vo veľmi krátkom čase a pomohli EÚ znížiť jej závislosť od jednej krajiny pôvodu o 30 až 50 % najneskôr do roku 2029 v prípade hodnotových reťazcov batérií, vzácnych zemín alebo surovín súvisiacich s obranou⁸. Na dosiahnutie potrebnej výrobnéj kapacity sa týmito projektmi musí zmobilizovať približne 2,15 miliardy EUR, aby sa naplnili ich odhadované finančné potreby na kapitálové aj prevádzkové výdavky. To sa nedá dosiahnuť bez verejnej intervencie, ktorou by sa znížilo riziko projektov a zmobilizovali by sa potrebné značné súkromné investície.

Preto je potrebné zmobilizovať nástroje na znižovanie rizika a odstrániť regulačné prekážky, aby sa pri takýchto relevantných projektoch urýchlil začiatok výroby. Projekty by inak zostali obmedzené neochotou investorov zaviazat' sa k dlhodobým a zložitým operáciám a obmedzeným záujmom odberateľského odvetvia o dohody o odbere.

2.1. Vytvorenie centra pre financovanie kritických surovín s cieľom urýchliť projekty v oblasti kritických surovín v EÚ a partnerských krajinách

Komisia, členské štáty a verejné a súkromné finančné inštitúcie sú už zapojené do podpory strategických projektov vybraných začiatkom tohto roka v rámci aktu o kritických surovinách. Podpora rozvoja európskeho hodnotového reťazca kritických

⁷ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/strategic-projects-under-crma/selected-projects_en?prefLang=sk&etrans=sk.

⁸ Odhady vychádzajú z oznámených plánovaných výrobných kapacít.

surovín si vyžaduje aj dostatok súkromného kapitálu z EÚ. Z tohto hľadiska bude kľúčovú úlohu pri uľahčovaní prístupu podnikov EÚ k súkromnému financovaniu v každej fáze ich životného cyklu zohrávať únia úspor a investícií.

Existuje celý rad programov financovania EÚ, ktorými sa poskytuje podpora hodnotovému reťazcu kritických surovín. V rámci výzvy **Inovačného fondu** na rok 2024 bolo podporených päť projektov v oblasti kritických surovín v hodnote 376 miliónov EUR, a to konkrétne strategický projekt Polvolt, ktorý sa týka výroby recyklačného zariadenia s nízkymi emisiami pre suroviny na výrobu batérií v Poľsku. Niekoľko projektov v rámci Inovačného fondu okrem toho získalo pečať STEP na uľahčenie financovania na vnútroštátnej úrovni. Prostredníctvom **Fondu na spravodlivú transformáciu** sa poskytli finančné prostriedky vo výške 18,7 milióna EUR na projekt magnetov zo vzácnych zemín spoločnosti Neo Performance v Estónsku.

Európska investičná banka (ďalej len „EIB“) sa v rámci svojej novej strategickej iniciatívy v oblasti kritických surovín zaviazala poskytnúť ročne až 2 miliardy EUR na financovanie projektov súvisiacich s kritickými surovinami prostredníctvom úverov, rizikového dlhu a súkromných finančných prostriedkov⁹. EIB doteraz poskytla finančné prostriedky na strategické projekty UpCatalyst (spracovanie grafitu) a Keliber (ťažba a spracovanie lítia) prostredníctvom zmlúv o úvere, ako aj s podporou Programu InvestEU. EIB zaviedla špecializovanú poradenskú podporu v oblasti kritických surovín s cieľom pomôcť projektom v oblasti kritických surovín zvýšiť ich financovateľnosť bankami, a poskytuje technickú pomoc a poradenstvo pri štruktúrovaní projektov s cieľom prilákať investície.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (ďalej len „EBOR“) spustila s podporou Komisie nástroj na mobilizáciu 100 miliónov EUR na kapitálové investície do projektov na výskum kritických surovín¹⁰. EBOR takisto investovala približne 6 miliónov EUR do strategického projektu EuroManganese v Českej republike a 3,6 milióna EUR do strategického projektu Sarytogan Graphite v Kazachstane^{11 12}. **Financovanie na účely znižovania rizika na úrovni EÚ je základom pre podporu rozvoja hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ, ale treba vynaložiť ďalšie úsilie a zaujať praktický prístup so zameraním na výsledky a projekty.** Komisia bude spočiatku koordinovať súčasné roztrieštené zdroje financovania v oblasti kritických surovín, ako aj rôznych zúčastnených aktérov. Zabezpečí väčšiu súdržnosť všetkých činností od financovania výskumu, cez navýšenie financovania až po riadenie grantov. Okrem toho sa bude snažiť zabrániť diskrepanciám medzi nástrojmi vnútornej a vonkajšej činnosti s cieľom podporiť všetky projekty, ktoré sú relevantné pre EÚ, a zabezpečiť prístup k projektom v oblasti kritických surovín založený na hodnotovom reťazci pri zohľadnení prínosu MSP.

Komisia zriadi centrum pre financovanie kritických surovín, ktoré bude koordinovať strategické financovanie podpory, poskytovať technickú pomoc predkladateľom projektov a vnútroštátnym správnyim orgánom a urýchľovať realizáciu projektov. Centrum pre financovanie bude spájať rôzne piliere s cieľom podporiť príslušné projekty v rámci celého hodnotového reťazca kladúc dôraz najmä na recykláciu, ako aj rôzne úrovne technologickej vyspelosti (od inovácie až po uvedenie na trh):

⁹ <https://www.eib.org/en/press/all/2025-156-eib-steps-up-financing-for-european-security-and-defence-and-critical-raw-materials>.

¹⁰ [EBOR a EÚ zmobilizujú až 100 miliónov EUR na investície do kritických surovín.](#)

¹¹ [Vlastný kapitál spoločnosti Euro Manganese | Investujeme do lepších životných podmienok.](#)

¹² [AsxDownload.aspx.](#)

- Program **InvestEU** poskytuje kritickú kapacitu na znižovanie rizika v prípade projektov v oblasti kritických surovín v rámci hodnotového reťazca. Komisia očakáva, že v období 2026 – 2027 zmobilizuje približne 2 miliardy EUR dodatočných investícií súvisiacich s kritickými surovinami, a to aj vďaka posilneniu súhrnného balíka opatrení týkajúceho sa Programu InvestEU.
- Okrem toho bude **Inovačný fond** podporovať inovačné projekty v rámci celého hodnotového reťazca kritických surovín: v rámci výzvy na rok 2025 sa vyčlení 1 miliarda EUR na výrobu čistých technológií so silným dôrazom na posilnenie hodnotových reťazcov kritických surovín pre aplikácie čistých technológií v EÚ, ako sú napríklad permanentné magnety a batérie zo vzácnych zemín.
- **Balík na podporu výroby batérií** s finančným krytím 1,8 miliardy EUR bude určený aj na financovanie projektov v oblasti kritických surovín, ktoré sú kľúčové pre hodnotový reťazec batérií, najmä pokiaľ ide o lítium, kobalt, nikel, mangán a grafit, a to až do výšky 300 miliónov EUR.
- Vzhľadom na význam uvedených surovín pre obranný priemysel bude Komisia spolupracovať s členskými štátmi na začlenení kritických surovín ako prioritnej oblasti v kontexte režimu bezpečnosti dodávok a priorit financovania pre nadchádzajúci **Program pre európsky obranný priemysel**¹³.

V roku 2026 Komisia zavedie nový prístup k financovaniu projektov, ktorý bude zameraný na zvýšenie dlhodobej životaschopnosti projektov v oblasti kritických surovín prostredníctvom stimulovania a zabezpečenia ich odberu v EÚ. Pri tomto prístupe sa bude klásť dôraz na zvyšovanie dopytu EÚ po diverzifikovaných a odolných dodávateľských reťazcoch kritických surovín.

V roku 2026 bude z **Inovačného fondu** vo výzve venovanej výrobe čistých technológií a dodávateľským reťazcom kritických surovín k dispozícii najmenej 700 miliónov EUR. V rámci tejto výzvy sa budú môcť uchádzať o podporu projekty v oblasti čistých technológií aj kritických surovín, pričom Komisia bude podporovať integrovaný prístup tým, že uprednostní projekty v oblasti výroby čistých technológií, pri ktorých sa získavajú kritické suroviny prostredníctvom domácich dohôd o odbere alebo z iných diverzifikovaných zdrojov u spoľahlivých partnerov. Ak predkladateľ projektu preukáže, že to nie je možné, bude sa vyžadovať plán rýchlej diverzifikácie dodávok kritických surovín. Členské štáty budú vyzvané, aby na túto výzvu prispeli finančnými prostriedkami v podobe grantu ako služby v súlade so štátnou pomocou.

Okrem toho bude Komisia spolupracovať s členskými štátmi a zainteresovanými finančnými inštitúciami na vytvorení finančných nástrojov na znižovanie rizika, ako sú napríklad rozdielové zmluvy, s cieľom ďalej stimulovať takéto dohody o odbere.

V súlade s oznámením EÚ o hospodárskej bezpečnosti bude nevyhnutné zabezpečiť, aby sa prostredníctvom podporovaných projektov naďalej zaisťovala bezpečnosť dodávok. Komisia bude spolupracovať s EIB a EBOR na stanovení prísnych podmienok s cieľom zabezpečiť, aby sa prostredníctvom projektov v oblasti kritických surovín podporovaných z finančných prostriedkov EÚ dosiahli výsledky na určených trhoch.

¹³ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_en?prefLang=sk&etrans=sk.

Centrum pre kritické suroviny bude zohrávať ústrednú úlohu pri monitorovaní a podpore vypracúvania a realizácie projektov a **koordinovať činnosti centra pre financovanie kritických surovín.**

Celkovo by EÚ mala v rámci prístupu „Tím Európa“ v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov zmobilizovať na priamu podporu hodnotového reťazca kritických surovín z finančných prostriedkov EÚ 3 miliardy EUR.

2.2. Využitie kapacít členských štátov a regiónov

Rozsah tejto problematiky si vyžaduje komplexný prístup s maximalizáciou synergií medzi podporou na úrovni EÚ a finančnými prostriedkami od vnútroštátnych a miestnych orgánov. Nemecko, Francúzsko, Taliansko a Holandsko zriadili **vnútroštátne fondy pre kritické suroviny** a ďalšie krajiny sa snažia o podobné opatrenia. Členské štáty sa nabádajú k tomu, aby mobilizovali svoje domáce finančné prostriedky určené na kritické suroviny a zaistili tak rýchle zavedenie projektov prispievajúcich k odolnosti hodnotového reťazca EÚ. Na tento účel sa členské štáty nabádajú, aby v plnej miere využívali možnosti poskytovania pomoci na oprávnené projekty, najmä na základe schém štátnej pomoci schválených na základe rámca štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle. Komisia v kontexte strednodobého preskúmania programov politiky súdržnosti vyzýva členské štáty a regióny, aby na podporu strategických projektov vybraných na základe aktu o kritických surovinách prideliť finančné prostriedky vo výške až 1 miliardy EUR. Finančné prostriedky sa už prerozdeľujú na investície prispievajúce k cieľom **Platformy strategických technológií pre Európu (STEP)**, ktorá zahŕňa hodnotové reťazce kritických surovín¹⁴.

Zároveň sa členské štáty vyzývajú, aby využívali finančnú pomoc na vytváranie zásob surovín s cieľom zlepšiť dostupnosť výrobkov obranného priemyslu podľa nariadenia o **bezpečnostnej akcii pre Európu (SAFE)**¹⁵. Členské štáty, ktoré sú zároveň spojencami NATO, môžu vychádzať z vyhlásenia Haagskeho samitu a v rámci svojho záväzku prideliť 1,5 % HDP na posilnenie svojej bezpečnosti nasmerovať finančné prostriedky na projekty v oblasti kritických surovín súvisiacich s obranou¹⁶.

Je nevyhnutné, aby pokračovala spolupráca a koordinácia medzi EÚ a vnútroštátnou úrovňou s cieľom maximalizovať vplyv verejných zásahov. Preto bude Komisia naďalej spolupracovať s členskými štátmi a finančnými inštitúciami na koordinácii zavádzania nástrojov financovania kritických surovín v rámci **Rady pre kritické suroviny.**

2.3. Realizácia medzinárodných partnerstiev smerom ku konkrétnym projektom

Medzinárodné partnerstvá v oblasti surovín prinášajú EÚ a jej partnerom konkrétne výsledky. V rámci partnerstiev sa realizujú bilaterálne projekty, investície a programy spolupráce. Komisia u svojich 15 partnerov identifikovala súbor 60 prípadných projektov,

¹⁴ https://strategic-technologies.europa.eu/index_sk.

¹⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE).

¹⁶ [Vyhlásenie Haagskeho samitu | Oficiálny text NATO](#).

ktoré majú priamy význam pre EÚ¹⁷. Dovoz kritických surovín z Čile, Grónska, Kanady, Kazachstanu a Namíbie sa v posledných rokoch zvýšil objemovo aj hodnotovo¹⁸.

Vývoj globálnych okolností si však vyžaduje väčšiu operatívnosť v súvislosti so strategickými partnerstvami a multilaterálnymi iniciatívami. Komisia na základe projektovo orientovaného prístupu poskytne súbor nástrojov na podporu príslušných projektov v rôznych fázach ich prípravy a na zabezpečenie toho, aby vytvárali vysokú miestnu pridanú hodnotu a iné sociálno-ekonomické prínosy. Po prvé, v rámci programu Horizont Európa 2021 – 2027 spustí spolufinancované európske partnerstvo zložené z členských štátov a tretích krajín s cieľom spolufinancovať výskumné a inovačné projekty v rámci hodnotového reťazca kritických surovín s predpokladaným celkovým rozpočtom 300 miliónov EUR¹⁹. Po druhé, finančnými nástrojmi v rámci stratégie Global Gateway sa budú podporovať strategické projekty a iné relevantné projekty mimo EÚ, čím sa zabezpečí, že dodávky budú smerovať do odberných miest EÚ, ako napríklad v prípade projektu Malmbjerg spoločnosti Greenland Resources týkajúceho sa molybdénu. V zložitých, vysoko rizikových prostrediach kritických surovín sa na získanie verejného a súkromného kapitálu použijú záručné nástroje fondu EFSD+. Po tretie, nástrojom osobitnej skupiny EIB pre kritické suroviny a nástrojom Komisie pre kritické suroviny sa bude poskytovať technická pomoc a budú sa podporovať sľubné projekty na dosiahnutie financovateľnosti bankami. Projekty v pokročilejšom štádiu by potom mohli byť podporené záručnými alebo kombinovanými nástrojmi z Európskeho fondu pre trvalo udržateľný rozvoj plus.

Okrem toho by EÚ mala zmobilizovať všetky svoje diplomatické a hospodárske nástroje s cieľom uľahčiť rýchle uzatváranie zmlúv medzi európskymi spoločnosťami a spoločnosťami z tretích krajín v rámci hodnotového reťazca surovín.

2.4. Urýchlenie realizácie projektov

Komisia sa snaží pomôcť zabezpečiť dlhodobú životaschopnosť príslušných projektov EÚ zefektívnením a zjednodušením procesu udeľovania povolení.

Akt o kritických surovinách predstavuje prvú reakciu na neistotu pri **udeľovaní povolení**, a to tým, že sa v ňom vyžaduje, aby členské štáty presadzovali prísne lehoty na udeľovanie povolení pre strategické projekty (27 mesiacov pri ťažobných projektoch a 15 mesiacov pri projektoch v oblasti spracovania a recyklácie) a zriadili jednotné kontaktné miesto (miesta) na koordináciu procesu udeľovania povolení pre projekty. Členské štáty, ktoré ešte nezriadili **jednotné kontaktné miesto (miesta)**, by takéto miesta mali okamžite zriadiť, pričom všetky členské štáty by mali poskytnúť svojim správnym orgánom potrebné zdroje na dodržiavanie lehôt na udeľovanie povolení pre strategické projekty stanovených v akte o kritických surovinách. Neexistencia určeného jednotného kontaktného miesta, najmä v prípade projektov označených ako strategické, ako je ťažba medi v rámci projektu Rovina v Rumunsku, bráni urýchleniu povolovacích konaní.

¹⁷ Argentína, Austrália, Čile, Demokratická republika Kongo, Grónsko, Južná Afrika, Kanada, Kazachstan, Namíbia, Nórsko, Rwanda, Srbsko, Ukrajina, Uzbekistan a Zambia.

¹⁸ Napríklad dovoz kritických surovín z Kazachstanu sa v období rokov 2000 – 2024 zvýšil z hľadiska objemu (z 32 153,3 tony na 673 982,9 tony) aj hodnoty (zo 188 miliónov EUR na 662 miliónov EUR). Konkrétne v prípade Kanady sa celkový dovoz určitých kritických surovín do EÚ zvýšil medzi obdobím pred dohodou CETA (2012 – 2016) a obdobím po dohode CETA (2017 – 2023). Dovoz lítia do EÚ vzrástol o 11 %, grafitu o 33 %, mangánu o 28 % a prvkov vzácnych zemín o 24 %.

¹⁹ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-CL4-INDUSTRY-2025-01-MATERIALS-64?etrans=sk.

Komisia skúma a upravuje svoj právny rámec s cieľom odstrániť všetky regulačné prekážky, aby sa uvoľnil potenciál domácej výroby a recyklácie.

Ako prvý krok predloží návrh na urýchlenie vydávania environmentálnych povolení, ktorý bude obsahovať ustanovenia na urýchlenie vydávania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín.

Okrem toho, aby sa zvýšila synergia a komplementárnosť medzi stratégiou pre odolnosť v oblasti vody a aktom o kritických surovinách, **Komisia v 1. štvrtroku 2026 vydá usmerňovací dokument, ktorým sa umožní jednoduchšie a harmonizovanejšie vykonávanie právnych predpisov EÚ v oblasti vydávania environmentálnych povolení v členských štátoch vrátane aspektov týkajúcich sa odvetvia ťažby.** Usmerňovacím dokumentom sa objasnia prvky, ako je dodržiavanie noriem kvality životného prostredia na úrovni vodného útvaru ako celku, a podporí sa ním jednoduchšie a rýchlejšie dodržiavanie predpisov. Takisto sa ním potvrdí, že právne predpisy umožňujú pri hodnotení chemického stavu povrchových vôd zohľadniť „prírodné“ požadované koncentrácie.

Okrem týchto usmernení **Komisia do 2. štvrtroka 2026 preskúma a zreviduje rámcovú smernicu o vode** na základe podnetov a skúseností zainteresovaných strán v členských štátoch, pričom bude venovať osobitnú pozornosť zjednodušeniu a potrebe riešiť potenciálne prekážky s cieľom podporiť obehovosť a prístup ku kritickým surovinám v EÚ a zároveň chrániť životné prostredie a ľudské zdravie.

Komisia bude pri ohlásenej revízii nariadenia o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a pri súčasnom vykonávaní a prípadných budúcich revíziách smernice o karcinógenoch, mutagénach a látkach poškodzujúcich reprodukciu zohľadňovať aj špecifické prevádzkové skutočnosti ťažobného, recyklačného a spracovateľského odvetvia, pričom plne zachová najvyššiu úroveň ochrany pracovníkov, zdravia a životného prostredia^{20 21}.

Okrem udeľovania povolení si činnosti v oblasti kritických surovín vyžadujú prijateľné podmienky. Komisia spustila projekt na podporu prospešnej **priemyselnej spolupráce v rámci hodnotového reťazca kritických surovín** vrátane spolupráce medzi MSP, ktorý je v súlade s právom hospodárskej súťaže. Komisia je takisto pripravená poskytnúť usmernenia spoločnostiam zapojeným do projektov priemyselnej spolupráce zameraných na zvýšenie efektívnosti.

Napokon, EÚ takisto koná v záujme riešenia potrieb ľudského kapitálu v rámci činností v oblasti kritických surovín vytvorením rozsiahleho partnerstva v oblasti kritických surovín zameraného na zručnosti a Akadémie pre suroviny na podporu zručností relevantných pre pracovnú silu v dodávateľských reťazcoch kritických surovín^{22 23}.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH).

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES z 29. apríla 2004 o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinógenom, mutagénom alebo reprodukčne toxickým látkam pri práci.

²² https://pact-for-skills.ec.europa.eu/document/download/9a32c1f7-66e4-4af9-86db-df5a25856db7_en.

²³ <https://eitrawmaterials.eu/rawmaterials-academy>.

Opatrenia na podporu a urýchlenie prioritných projektov
Komisia zriadi viacpilierové centrum pre financovanie kritických surovín s cieľom znížiť riziko projektov v oblasti kritických surovín prostredníctvom rôznych nástrojov EÚ vrátane Programu InvestEU, Inovačného fondu EÚ, balíka na podporu výroby batérií alebo Programu pre európsky obranný priemysel. Cieľom Komisie je v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov zmobilizovať 3 miliardy EUR.
Komisia, členské štáty a partnerské krajiny budú ďalej realizovať strategické partnerstvá urýchlením podpory projektov v tretích krajinách prostredníctvom technickej pomoci, záručných a kombinovaných nástrojov podporovaných diplomatickými a hospodárskymi nástrojmi EÚ.
S cieľom naštartovať vykonávanie Akčného plánu RESourceEU Komisia a EIB v súčasnosti uvoľňujú finančnú podporu pre 2 projekty v oblasti kritických surovín, ktorými sa urýchlene naplnia potreby EÚ: projekt Malmbjerg spoločnosti Greenland Resources týkajúci sa molybdénu s cieľom dosiahnuť bezpečnosť dodávok pre sektor obrany a strategický projekt ťažby lítia spoločnosti Vulcan v Nemecku, ktorý má prispieť k dodávkam surovín na výrobu batérií. Projekt získal finančnú podporu od Európskej investičnej banky vo výške 250 miliónov EUR.
Komisia navrhne úpravy regulačného rámca EÚ pre udeľovanie povolení s cieľom zlepšiť rámcové podmienky, aby sa projekty v oblasti kritických surovín mohli začať rýchlejšie realizovať.
Do 1. štvrt'roka 2026 Komisia vydá usmernenie k rámcovej smernici o vode a do 2. štvrt'roka 2026 smernicu preskúma a zreviduje.

3. UVOLENIE POTENCIÁLU OBEHOVOSTI A INOVÁCIÍ

3.1. Zachovanie kritických surovín v EÚ a recyklácia už dostupných zdrojov

Recyklácia kritických surovín je kľúčom k zvýšeniu výrobných kapacít EÚ. Napriek tomu priemerný zber výrobkov po skončení životnosti v EÚ v súčasnosti predstavuje 40 % a v EÚ sa recykluje menej ako 1 % prvkov vzácnych zemín²⁴. Inými slovami, existuje tok šrotu permanentných magnetov a výrobkov po skončení životnosti, ktoré opúšťajú EÚ, zostávajú nevyužitú alebo – čo je ešte horšie – končia na skládkach. S vhodnými surovinami a stimulmi by prevádzkovatelia zariadení na recykláciu vzácnych zemín v EÚ, ako sú Carester a Solvay vo Francúzsku alebo Inspiree v Taliansku, mohli zvýšiť svoju činnosť a v nasledujúcich niekoľkých rokoch prispieť k výrobe 3 800 ton permanentných magnetov zo vzácnych zemín, čo zodpovedá približne 20 % súčasného dopytu.

Preto Komisia do 2. štvrt'roka 2026 navrhne obmedzenia vývozu šrotu a odpadu z permanentných magnetov z EÚ, a to na základe dôkladného posúdenia, pričom náležite zohľadní svoje medzinárodné záväzky a partnerstvá s tretími krajinami. Hrozba nedostatku dodávok prvkov vzácnych zemín potrebných na výrobu permanentných magnetov si naozaj vyžaduje osobitné opatrenia na zabezpečenie prístupu k potrebným východiskovým surovinám v súlade s výrobnými a rozširovacími kapacitami EÚ. Tieto opatrenia zahŕňajú vytvorenie podkódu na úrovni EÚ v rámci kombinovanej nomenklatúry a európskeho katalógu odpadov na identifikáciu a monitorovanie tokov permanentných magnetov a výrobkov po skončení životnosti, ktoré ich obsahujú. Opatrenia bude musieť

²⁴ MC GOVERN, L., TAPOGLOU, E. a GEORGAKAKI, A., *Material streams from wind energy decommissioning to 2050* (Materiálové toky z vyradovania veternej energie z prevádzky do roku 2050), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0326924, JRC139814>.

sprevádzať posilnenie presadzovania práva zo strany členských štátov v súvislosti s nezákonnými tokmi na vonkajších hraniciach.

Vykonávacím aktom o označovaní k nariadeniu o batériách **Komisia zabezpečí, aby sa suroviny na výrobu batérií mohli ľahšie zhodnocovať a recyklovať**. V prípade batérií si recyklácia vyžaduje aj prístup k čiernej hmote, čo je pre európsky priemysel stále problémom. Spoločné výskumné centrum odhaduje, že EÚ by mohla spracovať približne 50 % až 65 % čiernej hmoty, ktorú vytvára, čo by viedlo k výrobe až 1 milióna nových batérií pre elektrické vozidlá ročne. Napriek tomu sa táto kapacita využíva vo veľkej miere nedostatočne a značná časť čiernej hmoty Európy sa stále vyváža do Ázie na konečné zhodnotenie. V záujme zníženia tohto rizika sa podľa rozhodnutia z marca 2025 budú odpadové lítiovo-iónové batérie a čierna hmota od septembra 2026 klasifikovať ako nebezpečný odpad²⁵. To znamená, že po tomto dátume bude zakázaný vývoz do krajín, ktoré nie sú členmi OECD. Komisia sa bude snažiť o účinné uplatňovanie tohto zákazu bez toho, aby dochádzalo k jeho obchádzaniu, a v prípade potreby predloží opatrenia na ešte prísnejšie obmedzenie vývozu čiernej hmoty. To znamená, že projekty recyklácie surovín na výrobu batérií, ako napríklad Hydromet vo Fínsku, by mohli získať prístup k ďalšej čiernej hmote na vykonávanie svojich činností.

Okrem toho Komisia na jar 2026 navrhne ciele opatrenia týkajúce sa hliníkového šrotu v záujme riešenia globálnej nerovnováhy, zachovania konkurencieschopnosti odvetvia výroby a spracovania hliníka a dosiahnutia cieľov Akčného plánu pre oceľ a kovy. Táto iniciatíva vychádza zo zistení monitorovania tokov šrotu opúšťajúceho EÚ, ktoré Komisia začala v júli 2025, a pomôže zabezpečiť, aby si európske huty a prevádzkovatelia recyklačných zariadení zachovali dostatočný prístup k základným východiskovým surovinám. Po ďalších monitorovacích činnostiach sa zväžia podobné opatrenia pre medený šrot, ak sa ukáže, že je to potrebné.

S cieľom riešiť celkový tok odpadu z kritických surovín Komisia umožní efektívnu prepravu odpadu z kritických surovín a druhotných surovín v rámci EÚ prostredníctvom vykonávania nariadenia o preprave odpadu vrátane prechodu na digitálne postupy a možného vytvorenia „zeleného zoznamu“ konkrétnych tokov odpadu určeného na recykláciu v EÚ¹⁸. Okrem toho Komisia odstráni medzery, ktoré v súčasnosti vedú k vývozu medeného alebo hliníkového šrotu, podvodne prezentovaného ako výrobky, do tretích krajín¹⁹.

3.2. Motivovanie k recyklácii kritických surovín

Komisia podporuje recykláciu výrobkov obsahujúcich kritické suroviny. Aktom o kritických surovinách sa už zaviedli požiadavky na označovanie permanentných magnetov s cieľom zlepšiť recyklačné procesy. V nadväznosti na túto skutočnosť Komisia navrhuje zmeniť akt o kritických surovinách s cieľom **rozšíriť zoznam výrobkov obsahujúcich permanentné magnety**, pri ktorých sa vyžaduje **označenie** poskytujúce príslušné informácie pre prevádzkovateľov recyklačných zariadení.

Potrebné sú aj ďalšie opatrenia na zabezpečenie opätovného vstupu zhodnotených materiálov do hodnotového reťazca a efektívneho využívania druhotných surovín v nových výrobkoch. Akt o kritických surovinách sa zameriava na spotrebiteľský odpad s cieľom podporiť rozvoj zberu odpadu po skončení životnosti a sekundárnych trhov v rámci EÚ. Do výpočtu recyklovaného obsahu sa však podľa aktu nezahŕňa odpad pred

²⁵ Delegované rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/934 z 5. marca 2025, ktorým sa mení rozhodnutie 2000/532/ES, pokiaľ ide o aktualizáciu zoznamu odpadov v súvislosti s odpadom z batérií.

použitím spotrebiteľom, hoci jeho recyklácia je spravidla čistejšia, jednoduchšia a nákladovo efektívnejšia. Zahnutím odpadu pred použitím spotrebiteľom, ktorý vzniká počas výroby, by sa zlepšila krátkodobá efektívnosť využívania zdrojov a doplnilo by sa zhodnocovanie spotrebiteľského odpadu, ktoré aj naďalej predstavuje základ pre dosiahnutie vytvorenia skutočných systémov obehovosti a recyklácie. Komisia preto v súčasnosti navrhuje zmeniť akt o kritických surovinách tak, aby sa vyžadovalo vyhlásenie o **recyklovanom obsahu pochádzajúcom z odpadu pred použitím spotrebiteľom a spotrebiteľského odpadu**. Na základe zhromaždených informácií by Komisia mala takisto vymedziť minimálne podiely kritických surovín zhodnotených z domáceho odpadu pred použitím spotrebiteľom a spotrebiteľského odpadu, ktoré sa majú použiť v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch. Opatrením sa podporujú aj recyklačné kapacity v rámci EÚ, pričom sa vytvárajú výrobné stimuly pre projekty, ako je MagReesource vo Francúzsku.

Okrem zamerania sa na permanentné magnety zo vzácnych zemín je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zvýšenie zhodnocovania kritických surovín z elektronického odpadu. Revízia smernice o odpade z elektrických a elektronických zariadení (ďalej len „OEEZ“), ktorá je súčasťou návrhu aktu o obehovom hospodárstve, bude zahŕňať opatrenia na zlepšenie zberu elektrických a elektronických zariadení po skončení životnosti s cieľom zlepšiť zhodnocovanie kritických surovín. Navrhne sa ňou takisto zlepšenie spracovania elektrických a elektronických zariadení po skončení ich životnosti s cieľom zachovať komponenty bohaté na kritické suroviny. Revíziou smernice o vozidlách po dobe životnosti, ktorá čaká na schválenie spoluzákonodarcami, sa umožní aj zhodnocovanie kritických surovín pochádzajúcich z automobilového priemyslu.

Podobne je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zníženie kritickej závislosti Európy v oblasti hnojív zohľadňujúc skutočnosť, že výroba určitých hnojív je závislá od kritických surovín, a to prostredníctvom recyklácie a stimulácie domácej výroby hnojív.

3.3. Stimulovanie inovácií s cieľom umožniť nahradenie kritických surovín a zvýšenie efektívnosti

Komisia podporuje výskum a inovácie s cieľom zlepšiť technológie ťažby, spracovania a recyklácie kritických surovín, ako aj nahradenie kritických surovín inovatívnymi progresívnymi materiálmi, pokročilou výrobou a alternatívnymi riešeniami. Komisia už v rámci programu Horizont Európa v uplynulých piatich rokoch vyčlenila 700 miliónov EUR na podporu vypracúvania výskumných a inovačných projektov v rámci hodnotového reťazca kritických surovín, z ktorých dvadsať prispelo k technológiám pre strategické projekty v rámci aktu o kritických surovinách, ako sú projekty týkajúce sa lítia Barroso, Emili a Keliber.

S cieľom posilniť tento potenciál nahrádzania a efektívnosti Komisia v rámci pracovného programu Horizont Európa na roky 2026 – 2027 vyhlási ciele výzvy vo výške 593 miliónov EUR na podporu optimalizácie využívania zdrojov v obehovom hospodárstve a v nových výrobných procesoch.

Európska rada pre inovácie (ďalej len „EIC“) poskytne ďalšiu kombinovanú finančnú podporu vo výške 100 miliónov EUR prostredníctvom dvoch výziev v rámci nástroja EIC Akcelerátor, z ktorých jedna výzva vo výške 50 miliónov EUR je zameraná na „Posilnenie európskeho hodnotového reťazca kritických surovín“ a druhá vo výške 50 miliónov EUR na „Progresívne materiály pre energiu z obnoviteľných zdrojov a systémy uskladňovania energie“.

Európsky obranný fond sa takisto využije na zvýšenie konkurencieschopnosti a inovácií európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne prostredníctvom podpory integrácie príslušných náhrad kritických surovín do výrobkov a technológií obranného priemyslu.

Európska komisia bude podporovať členské štáty prostredníctvom Spoločného európskeho fóra pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu (ďalej len „IPCEI“) pri zavádzaní IPCEI na podporu inovácií a prvého priemyselného nasadenia v oblasti získavania, spracovania a recyklácie kritických surovín. Komisia bude prostredníctvom Centra podpory navrhovania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu podporovať aj finalizáciu návrhu kandidáta na účasť na IPCEI v oblasti obehových progresívnych materiálov.

Komisia zároveň urýchli vývoj a zavádzanie náhrad kritických surovín pomocou inovácií v oblasti progresívnych materiálov v rámci **aktu o progresívnych materiáloch**.

Opatrenia na uvoľnenie potenciálu obehovosti a inovácií v EÚ
Komisia do 2. štvrt'roka 2026 navrhne obmedzenia vývozu šrotu z permanentných magnetov zo vzácnych zemín. Do 2. štvrt'roka 2026 navrhne cielené opatrenia aj pre hliníkový šrot. Podobné opatrenia sa po ďalšom monitorovaní zväžia aj v prípade medeného šrotu.
Komisia v rámci Akčného plánu RESourceEU navrhuje zmenu aktu o kritických surovinách s cieľom zvýšiť recyklovateľnosť permanentných magnetov zo vzácnych zemín.
Do 3. štvrt'roka 2026 Komisia navrhne v akte o obehovom hospodárstve opatrenia na zvýšenie zhodnocovania kritických surovín, a to aj z elektronického odpadu.
Do 2. štvrt'roka 2026 Komisia navrhne akčný plán na zabezpečenie dostupnosti a cenovej primeranosti domácich hnojív vrátane opatrení, ktoré umožnia recyklovanie živín a využitie iných alternatív k hnojivám.
V rámci pracovného programu Horizont Európa na roky 2026 – 2027 Komisia vyhlási cielené výzvy vo výške 593 miliónov EUR na podporu cieľov Akčného plánu RESourceEU, pričom Európska rada pre inovácie poskytne ďalších 100 miliónov EUR v podobe kombinovanej finančnej podpory.
Do 4. štvrt'roka 2026 Komisia navrhne akt o progresívnych materiáloch.

4. ZVÝŠENIE EURÓPSKEHO DOPYTU PO EURÓPSKYCH PROJEKTOCH A VYTVORENIE TRVALÉHO TRHU

Cenová volatilita a netransparentné trhové praktiky v súčasnosti ohrozujú existujúce výrobné kapacity a budúci rozvoj odolnejších hodnotových reťazcov kritických surovín. To prispieva k obmedzenému počtu dohôd o odbere medzi EÚ a partnermi z dodávateľského a odberateľského sektora.

Verejná intervencia je preto potrebná nielen na diverzifikáciu zdrojov dodávok, ale aj na vytvorenie trhových mechanizmov a podporu realizácie projektov v oblasti kritických surovín v priebehu času i prekonanie vyšších nákladov, kolísania cien a neistoty na svetovom trhu.

4.1. Umožnenie agregácie dopytu a spoločného nákupu európskeho priemyslu

Komisia v rámci platformy EÚ pre energiu a suroviny vypracovala účelový Mechanizmus pre suroviny. Bude fungovať ako nástroj na nadväzovanie kontaktov a spájať kupujúcich a dodávateľov strategických surovín, finančné inštitúcie a poskytovateľov služieb v oblasti vytvárania zásob. Záujemcom o kúpu poskytne možnosť agregovať dopyt a spoločne nakupovať suroviny a začínajúcim projektom zabezpečí dohody o odbere v súlade s antitrustovými pravidlami EÚ. Uvedeným mechanizmom sa takisto zlepši prístup MSP k strategickým surovinám vďaka zníženiu nákladov na vyhľadávanie a umožní sa im dosiahnuť kritickú veľkosť na to, aby boli oprávnené na veľké objemy predávané dodávateľmi. Touto platformou sa výrazne zvýši transparentnosť trhov s kritickými surovinami. Okrem toho sa jej prostredníctvom môžu podporovať budúce činnosti centra pre financovanie kritických surovín zamerané na znižovanie rizika. Centrum bude po uvedení do prevádzky vychádzať z činností mechanizmu na uskutočňovanie spoločných verejných nákupov v mene verejných a súkromných subjektov.

Komisia otvorila registráciu do platformy 18. novembra 2025 a prvé kolo nadväzovania kontaktov sa uskutoční v marci 2026²⁶. Toto úvodné kolo sa zameria na okamžite a čoskoro dostupné hodnotové reťazce vzácnych zemín, surovín pre batérie a obranný priemysel, z čoho budú mať prospech najmä subjekty na malých, nelikvidných trhoch, ako sú trhy s volfrámom alebo gáliom²⁷. Mechanizmus pre suroviny sa zameria na dodávateľov z EÚ, Európskeho hospodárskeho priestoru, námorských krajín a území a krajín strategického partnerstva. Nadchádzajúce kolá sa zamerajú na vypracúvanie projektov, zabezpečenie diverzifikovaných dodávok strategických surovín pre priemysel EÚ a prepojenie účastníkov so službami v oblasti skladovania a vytvárania zásob.

Funkciu prepojenia trhu, ktorú plní platforma, musia dopĺňať mechanizmy na stimulovanie uzatvárania zmlúv s diverzifikovanými dodávateľmi. Túto funkciu v budúcnosti prevezme centrum. Vzhľadom na to Komisia spolu so zainteresovanými stranami začne proces s cieľom preskúmať koncepciu, rozsah a financovanie nákladovo efektívneho mechanizmu na využitie minimálnej ceny s cieľom uvoľniť investície do spracovateľských zariadení v Európe, ako aj do ťažby kritických nerastov v Európe a partnerských krajinách.

4.2. Stimulovanie diverzifikácie kritických surovín v európskom priemysle

Agregácia ponuky a dopytu je prvým krokom k vytvoreniu odolného a diverzifikovaného trhu s kritickými surovinami. Napriek tomu sa ňou však priamo nezníži pretrvávajúci cenový rozdiel, ktorý ovplyvňuje projekty EÚ v oblasti kritických surovín a prispieva k volatilitě trhu.

S cieľom stimulovať ďalšiu diverzifikáciu zdrojov kritických surovín Komisia navrhuje aj cieleňú zmenu aktu o kritických surovinách. V skutočnosti je potrebné zaviazat' európske odberateľské priemyselné odvetvia k diverzifikácii dodávok, pretože sa už nemôžu plne spoliehať na čínsky vývoz, aby uspokojili svoje požiadavky na kritické suroviny. V praxi budú musieť veľké spoločnosti vykonať posúdenie rizík svojich dodávateľských reťazcov a podľa potreby prijať opatrenia na ich zmiernenie vrátane

²⁶ [Platforma EÚ pre energiu a suroviny – Mechanizmus pre suroviny](#).

²⁷ Likvidné trhy s kritickými surovinami sa vyznačujú dostatočným počtom projektov na strane ponuky, takže na určenie konkurenčnej ceny (napr. lítia) možno použiť trhové nástroje, ako sú aukcie. Nelikvidné trhy zahŕňajú len jedného alebo veľmi málo dodávateľov (napr. v prípade gália alebo germánia).

odklonu od dodávok z jediného zdroja. Komisia by mala mať možnosť motivovať k účinným diverzifikačným opatreniam, ktoré by mali veľké spoločnosti prijať v prípade výraznej zraniteľnosti, a v prípade ich nečinnosti stanoviť diverzifikáciu ako povinnú. To by malo prispieť aj k stimulácii dopytu po projektoch v hodnotovom reťazci EÚ a pomôcť zabezpečiť dodávky z dôveryhodných partnerských krajín. V dnešnom geopolitickom kontexte dlhodobé výhody diverzifikácie do veľkej miery prevažujú nad krátkodobými finančnými nákladmi. Súkromné spoločnosti, ako aj finančné inštitúcie by ich mali náležite zohľadniť.

Okrem toho si osobitnú pozornosť vyžaduje prípad obranného priemyslu EÚ. Kontroly vývozu kritických surovín s predpokladom zamietnutia na konečné použitie vojenského charakteru vrátane **extrateritoriálnych kontrol obranných zariadení obsahujúcich kritické suroviny tretími krajinami** predstavujú jasnú a aktuálnu hrozbu pre bezpečnosť a obranu EÚ. Inštitúcie a členské štáty EÚ by mali v koordinácii s NATO zmobilizovať všetky možné páky, ktoré majú k dispozícii, na to, aby urýchlene znížili závislosť hodnotových reťazcov obranného priemyslu od kritických surovín a využiť **výdavky na obranu ako ďalší katalyzátor na realizáciu prioritných projektov v oblasti kritických surovín**. Komisia skúma stimuly pre diverzifikáciu dodávok kritických surovín v rámci revízie **smernice o verejnom obstarávaní**²⁸ a **smernice o obstarávaní v oblasti obrany**, ako aj v rámci návrhu hlavných projektov Plánu obrannej pripravenosti do roku 2030²⁹. Verejný obstarávateľia členských štátov sa takisto vyzývajú, aby umožnili dodávateľom získavať suroviny bezpečným spôsobom, napr. uprednostňovaním projektov na základe necenových kritérií, ako je diverzifikácia, najmä ak sa spoliehajú na suroviny rafinované alebo recyklované v EÚ.

4.3. Podpora vytvárania zásob s cieľom zvýšiť odolnosť európskeho priemyslu

Komisia a členské štáty pracujú na koordinácii vytvárania zásob kritických surovín, čo môže byť základným nástrojom na obmedzenie rizík súvisiacich s dodávkami. V súčasnosti mnohé spoločnosti nakupujú kritické suroviny len v prípade potreby, pričom im v tom bránia obmedzené licencie z Číny, nedostatočné skladovacie kapacity, nedostatočné možnosti financovania a meniace sa špecifikácie materiálov počas dlhých období skladovania. Táto situácia má za následok suboptimálne nákupné podmienky počas období vysokých cien a nízkych úrovní zásob. V EÚ neexistuje žiadny štrukturálny nástroj na riadenie zásob kritických surovín a zabezpečenie riadneho a spravodlivého uvoľňovania v členských štátoch v prípade narušenia, zatiaľ čo tretie krajiny, ako napríklad Japonsko, Spojené štáty a Južná Kórea, vynakladajú značné strategické úsilie na zabezpečenie vlastnej bezpečnosti a hospodárskej stability.

V júli 2025 sa prijala Stratégia EÚ pre vytváranie zásob, ktorej cieľom je zlepšiť interoperabilitu a koordináciu systémov vytvárania zásob na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni³⁰. Okrem toho sa v rámci pripravovaného Programu pre európsky obranný priemysel podporia činnosti súvisiace s urýchlenním prispôsobovania sa štrukturálnym

²⁸ [Smernica 2014/23/EÚ](#) o koncesiách, [smernica 2014/24/EÚ](#) o verejnom obstarávaní a [smernica 2014/25/EÚ](#) o verejnoprospešných službách.

²⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES.

³⁰ COM(2025) 528 final.

zmenám vrátane tých, ktoré súvisia so surovinami, vytváraním ich zásob a vytváraním rezervných pohotovostných kapacít.

Komisia a niekoľko členských štátov spolupracujú na pilotnom projekte vytvárania zásob kritických surovín s cieľom vytvoriť účinný a koordinovaný prístup k vytváraniu zásob kritických surovín v rámci EÚ. Pilotný projekt sa začne realizovať začiatkom roka 2026, pričom bude vychádzať z kapacít členských štátov a Komisie a osobitná pozornosť sa v rámci neho bude venovať druhotným surovinám. Bude sa zaoberať logistickými aspektmi vytvárania zásob, ako sú podmienky nákupu, skladovania a uvoľňovania kritických surovín. V rámci pilotného projektu sa zväží aj spôsob vytvárania zásob, ktorým sa najlepšie podporuje európsky priemysel vzhľadom na finančné nástroje dostupné pre tieto operácie, a ktorým sa zabezpečí súlad s úsilím priemyslu. Centrum následne začlení činnosti tohto pilotného projektu pri vykonávaní operácií vytvárania zásob.

Opatrenia na zvýšenie európskeho dopytu po európskych projektoch a vytvorenie trvalého trhu
Do 1. štvrťroka 2026 Komisia otvorí prvé kolo nadväzovania kontaktov v rámci Platformy EÚ pre energiu a suroviny so zameraním na hodnotový reťazec permanentných magnetov zo vzácnych zemín, surovín pre batérie a obranný priemysel.
V rámci Akčného plánu RESourceEU Komisia navrhuje zmeniť akt o kritických surovinách s cieľom stimulovať úsilie veľkých hospodárskych subjektov o diverzifikáciu dodávateľského reťazca, čím sa zabráni závislosti od jedného zdroja dodávok.
Komisia skúma stimuly pre diverzifikáciu v rámci revízie smernice o obstarávaní v oblasti obrany, ako aj v rámci navrhovania hlavných projektov Plánu obrannej pripravenosti do roku 2030.
Do 1. štvrťroka 2026 Komisia a členské štáty spustia prvý pilotný projekt týkajúci sa vytvárania zásob kritických surovín.

5. OCHRANA JEDNOTNÉHO TRHU A ODOLNOSŤ HODNOTOVÉHO REŤAZCA KRITICKÝCH SUROVÍN V EÚ

5.1. Posilnenie monitorovania dodávateľských reťazcov a koordinácia reakcií na narušenia dodávok

V čase krízy je prvoradou úlohou EÚ chrániť jednotný trh, pričom Komisia zabezpečuje, aby členské štáty spolupracovali a nepôsobili proti sebe. To je hlavný cieľ aktu o núdzovej situácii na vnútornom trhu a jeho odolnosti (ďalej len „IMERA“)³¹. Od nadobudnutia účinnosti tohto aktu v máji 2026 a na základe informácií získaných pri vykonávaní aktu o kritických surovinách bude Komisia využívať súbor nástrojov aktu IMERA na riešenie problémov v rámci hodnotového reťazca EÚ. V prípade aktivácie režimu obozretného dohľadu nad vnútorným trhom a režimu núdzovej situácie na vnútornom trhu podľa aktu IMERA bude môcť Komisia riešiť žiadosti o informácie o výrobných kapacitách a zásobách, narušeníach dodávateľských reťazcov alebo

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2747 z 9. októbra 2024, ktorým sa stanovuje rámec opatrení týkajúcich sa núdzovej situácie na vnútornom trhu a jeho odolnosti a ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 (akt o núdzovej situácii na vnútornom trhu a jeho odolnosti).

nedostatku, ale aj vykonávať spoločné nákupy, nariadiť riešenie prioritných žiadostí a koordinovať distribúciu zásob.

Ešte pred nadobudnutím účinnosti aktu sa Komisia zišla s členskými štátmi s cieľom zhodnotiť narušenia dodávok a koordinovať reakcie. Bolo to možné vďaka monitorovaniu dodávateľských reťazcov, ktoré sa vykonáva na základe aktu o kritických surovinách. Členské štáty a Komisia začali so záťažovými testmi strategických dodávateľských reťazcov, pričom ďalšie spoločné testy sa zamerajú na hodnotové reťazce prvkov vzácných zemín a kritické suroviny súvisiace s obranou. Od členských štátov sa takisto vyžaduje, aby monitorovali kľúčových účastníkov trhu v rámci hodnotového reťazca kritických surovín a informovali Komisiu v prípade, ak by závažné udalosti mohli brániť ich pravidelnej činnosti. Pri posudzovaní narušení dodávok a posilňovaní pripravenosti je dôležité spolupracovať s dôveryhodnými partnermi.

5.2. Ochrana EÚ pred nepriateľským zasahovaním

Komisia sa snaží využiť získané spravodajské informácie o potenciálne škodlivých trhových praktikách. Hoci zahraniční investori môžu prispieť k projektom v oblasti kritických surovín v EÚ, EÚ musí zabezpečiť, aby takéto investície priniesli skutočnú pridanú hodnotu pre jednotný trh a boli v súlade s našimi cieľmi v oblasti hospodárskej bezpečnosti. Vzhľadom na strategickú povahu hodnotového reťazca kritických surovín Komisia začlení strategické projekty aktu o kritických surovinách ako „*projekty alebo programy v záujme Únie*“ v zmysle nariadenia o priamych zahraničných investíciách, čím z bezpečnostných dôvodov zabezpečí zvýšenú kontrolu zahraničných investícií v rámci hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ.

V rámci **pracovného programu Horizont Európa** na roky 2026 – 2027 sa obmedzí účasť čínskych subjektov a subjektov so sídlom v EÚ kontrolovaných Čínou na všetkých výskumných a inovačných akciách v oblasti kritických surovín. Komisia sa bude usilovať o to, aby sa tento prístup uplatnil aj v rámci iných nástrojov financovania v EÚ, a vyzýva členské štáty, aby prijali podobné opatrenia v rámci vnútroštátnej finančnej podpory kritických surovín.

Na základe spoločného úsilia o ochranu dodávateľských reťazcov pred nekalými trhovými praktikami **Komisia, krajiny G7, Austrália a Ukrajina schválili plán G7 na vytvorenie trhov s kritickými nerastnými surovinami založených na normách**³². Vykonávaním plánu sa podporí vysledovateľnosť a transparentnosť dodávateľského reťazca a zároveň sa stanoví environmentálne a sociálne kritériá a kritériá riadenia na vybudovanie spoľahlivých a bezpečných prémiových trhov s kritickými nerastnými surovinami. Tým sa umožní využiť dopyt po prémiových trhoch na medzinárodnej úrovni a podnikní sa uplatňovanie zodpovednej výroby ako celosvetového meradla. Komisia zabezpečí, aby diverzifikácia a odolnosť dodávateľského reťazca zostali základnými prvkami trhov založených na normách.

V záujme ochrany investícií EÚ a členských štátov do projektov v oblasti kritických surovín bude nevyhnutné zabezpečiť, aby ich životaschopnosť nemohla byť narušená predátorskou manipuláciou s trhom a netrhovými hospodárskymi praktikami a politikami súčasných dodávateľov. V úzkej koordinácii so skupinou G7 a ďalšími partnermi a v súlade s oznámením o hospodárskej bezpečnosti **má Komisia v úmysle vypracovať**

³² <https://g7.canada.ca/en/news-and-media/news/roadmap-to-promote-standards-based-markets-for-critical-minerals>.

a zaviesť spoľahlivý politický prístup vrátane obchodných nástrojov, ktorým sa zabezpečí, aby EÚ mohla rýchlo a rozhodne konať v prípade netrhových praktík tretích krajín, ako je napríklad manipulácia s cenami, v rámci hodnotových reťazcov kritických surovín³³. Komisia pri tom využije kľúčové silné stránky EÚ, ako je prístup na jej jednotný trh, na zabezpečenie krátkodobého prístupu ku kritickým surovinám v prípade narušení dodávateľského reťazca tretími krajinami.

Opatrenia na ochranu jednotného trhu a odolnosti hodnotového reťazca kritických surovín
Od 2. štvrtroka 2026 a vždy, keď to bude potrebné, Komisia zmobilizuje súbor nástrojov aktu IMERA na ochranu vnútorného trhu pred narušeniami dodávok v hodnotovom reťazci kritických surovín.
Do 2. štvrtroka 2026 Komisia začlení strategické projekty podľa aktu o kritických surovinách do nariadenia o priamych zahraničných investíciách s cieľom zvýšiť kontrolu nad zahraničnými investíciami v strategických odvetviach.
Komisia a partneri zo skupiny G7 zároveň vytvoria trhy s kritickými surovinami založené na normách, ktoré budú postavené na environmentálnych a sociálnych kritériách, kritériách riadenia, diverzifikácie dodávok a odolnosti.
Komisia do 2. štvrtroka 2026 vypracuje spoľahlivý politický prístup vrátane obchodných nástrojov s cieľom reagovať na netrhové praktiky, ako je deformácia cien, v hodnotovom reťazci kritických surovín.

6. PARTNERSTVO S TRETÍMI KRAJINAMI V ZÁUJME DIVERZIFIKÁCIE

6.1. Posilnenie a rozšírenie angažovanosti EÚ

S cieľom diverzifikovať dodávky kritických surovín do EÚ Komisia v mene EÚ a v spolupráci s členskými štátmi presadzuje proaktívny diplomatický program v oblasti kritických surovín. Okrem dohôd o voľnom obchode a partnerstiev pre čistý obchod a investície bolo od roku 2021 doteraz podpísaných **15 strategických partnerstiev** v oblasti surovín s krajinami bohatými na zdroje, pričom EÚ ďalej rozširuje svoju sieť partnerstiev s dôveryhodnými partnermi³⁴.

Cieľom týchto partnerstiev je priniesť úžitok EÚ aj jej partnerom prostredníctvom miestnych výhod. Nevyhnutné je vytváranie miestnej pridanej hodnoty a pracovných miest, a to aj tým, že sa tretím krajinám umožní posilniť ich kapacity nad rámec ťažby. Celkovým cieľom partnerstiev je integrácia hodnotového reťazca oboch strán prostredníctvom podpory spoločných projektov a spolupráce týkajúcich sa environmentálnych a sociálnych noriem a noriem v oblasti správy a riadenia (ďalej len „ESG“), výskumu a inovácií.

Posledné memorandum o porozumení bolo uzavreté s **Južnou Afrikou** 20. novembra 2025. Jeho realizáciou by sa mali podporiť konkrétne projekty, ako je strategický projekt

³³ Vložiť odkaz.

³⁴ Argentína, Austrália, Čile, Demokratická republika Kongo, Grónsko, Južná Afrika, Kanada, Kazachstan, Namíbia, Nórsko, Rwanda, Srbsko, Ukrajina, Uzbekistan a Zambia.

Zandkopsdrift na výrobu vzácnych zemín a mangánu a závod na výrobu monohydrátu síranu mangánatého vysokej čistoty spoločnosti Manganese Metal Company. Okrem toho Komisia začala bilaterálne rokovania s **Brazíliou**, strategickým partnerom s dôležitými hodnotovými reťazcami v oblasti vzácnych zemín, nióbu, niklu, grafitu, lítia, mangánu a hliníka.

Komisia bude takisto pracovať na integrácii hodnotového reťazca kritických surovín EÚ so strategickými partnermi, krajinami dohody o voľnom obchode, krajinami zapojenými do procesu rozširovania a krajinami európskeho susedstva. Napríklad bude financovať projekty v oblasti kritických surovín prostredníctvom investičného rámca pre Ukrajinu, čo môže byť prínosom pre ukrajinské strategické projekty a podniknúť realizáciu strategického partnerstva medzi EÚ a Ukrajinou v oblasti surovín. V prípade potreby poskytne aj finančné nástroje prostredníctvom investičného rámca pre západný Balkán s cieľom uľahčiť integráciu priemyselných hodnotových reťazcov týchto krajín s EÚ. Bude sa podporovať posilnená spolupráca s krajinami európskeho susedstva, najmä v severnej Afrike, v oblasti prístupu k zdrojom fosforitu a potaše a v Perzskom zálive. Pripravovaný akčný plán Paktu pre Stredozemie bude obsahovať celý rad investičných projektov, ktoré ponúknu vzájomne výhodné príležitosti aj našim partnerským krajinám južného susedstva.

6.2. Zabezpečenie diverzifikovaných dodávok opieraním sa o multilaterálne iniciatívy

Na multilaterálnej úrovni EÚ a partneri zo skupiny G20 privítali **rámec pre kritické nerastné suroviny**, ktorý predstavuje koncepciu spolupráce na zabezpečenie toho, aby sa kritické nerastné suroviny stali hnacou silou udržateľného rastu a prosperity v rámci celého hodnotového reťazca³⁵. Tento rámec prispeje okrem iného k urýchleniu mapovania geologických zdrojov, zlepšeniu noriem ESG a zvýšeniu investícií do hodnotového reťazca kritických surovín.

Komisia podporuje Alianciu pre produkciu kritických nerastných surovín v rámci kanadského predsedníctva G7 s cieľom kolektívne znížiť riziko projektov v oblasti kritických surovín. Zoznam podporovaných projektov, ktoré boli oznámené počas októbrového zasadnutia ministrov G7 v roku 2025, je prvým krokom ku koordinovanému úsiliu na podporu globálneho dodávateľského reťazca kritických surovín. Nadchádzajúce iteratívne procesy by mali zahŕňať ďalšie projekty umiestnené v diverzifikovanom súbore jurisdikcií. Aliancia pre produkciu kritických nerastných surovín a plán G7 pre trhy založené na normách odrážajú uvedené opatrenia na strane ponuky aj dopytu v hodnotovom reťazci kritických surovín.

Opatrenia týkajúce sa partnerstva s tretími krajinami v záujme diverzifikácie dodávok
Diplomatickými a hospodárskymi nástrojmi EÚ v rámci Tímu Európa sa bude podporovať aj uzatváranie zmlúv medzi spoločnosťami z EÚ a tretích krajín
Komisia začne rokovania o partnerstve v oblasti kritických surovín s Brazíliou.

³⁵ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2025/11/22/g20-johannesburg-leaders-declaration/>.

Komisia posilní spoluprácu s južným susedstvom, najmä v rámci pripravovaného akčného plánu Paktu pre Stredozemie.

Komisia využije Alianciu G7 pre produkciu kritických nerastných surovín na zníženie rizika projektov v oblasti kritických surovín v EÚ a v partnerských krajinách.

Komisia nadviaže na spoločný záväzok a silný tlak na diverzifikáciu na úrovni G20 v rámci rámca G20 pre kritické nerastné suroviny.

ZÁVER

Hoci Európska únia stanovila jasný program na zabezpečenie dodávok kritických surovín, zdá sa, že súčasná vysoká miera závislosti sa bude znižovať len postupne a v strednodobom horizonte. Vzhľadom na rozsah tejto problematiky možno podporiť európsky priemysel v rozsiahlom úsilí o diverzifikáciu len odvážnym kolektívnym a spoločným konaním EÚ a členských štátov, prostredníctvom mobilizácie celého radu nástrojov, kompetencií a finančných kapacít na rozvoj stabilného a efektívneho hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ.

V Akčnom pláne RESourceEU sa stanovuje niekoľko opatrení na posilnenie diverzifikačnej politiky EÚ s krátkodobým vplyvom s cieľom rýchlo zvýšiť jej odolnosť voči narušeniam dodávateľských reťazcov a naznačiť trhom nové smerovanie politiky v strednodobom horizonte. Takéto opatrenia sa posilnia vytvorením centra, ktoré bude spravovať špecializované nástroje a mechanizmy na podporu cien a bude mať kapacitu na podporu diverzifikácie, vypracúvania projektov a odolnosti hodnotového reťazca kritických surovín v EÚ. Centrum bude mať k dispozícii finančnú podporu z Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, ktorý sa navrhuje ako súčasť budúceho viacročného finančného rámca.

Diverzifikácia dodávok kritických surovín sa musí v nadchádzajúcich rokoch stať najvyššou politickou prioritou EÚ. Komisia na tento účel zintenzívni svoje úsilie a zmobilizuje všetky politické a finančné nástroje s cieľom rozšíriť dodávateľskú základňu kritických surovín v EÚ, posilniť domácu ťažbu a recykláciu a znížiť súčasnú nadmernú závislosť v súvislosti s kritickými surovinami. Európska komisia vyzýva na posilnenie spolupráce v oblasti kritických surovín s Európskym parlamentom, členskými štátmi EÚ, partnermi z tretích krajín, zainteresovanými stranami z priemyslu a občianskou spoločnosťou. Komisia vyzýva Európsku radu, aby tento plán schválila. Úspech Akčného plánu RESourceEU závisí od spolupráce.